

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КИТАЙСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Студентки групи Пкит10-19

факультету східної і слов'янської філології

денної форми здобуття освіти

Освітньої програми

Китайська мова і література та переклад,

західноєвропейська мова

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.065 Східні мови та

літератури (переклад включно), перша –

китайська

Сай Крістіни Анатоліївни

Науковий керівник:

к. філос. н., доц. Беля В. В.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ КИТАЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	7
1.1. Дослідження термінології у сучасній китайській лінгвістиці.....	7
1.2. Структура термінологічних одиниць у сучасній китайській мові.....	14
Висновки до Розділу 1	17
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КИТАЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	18
2.1. Структурні особливості термінології китайського літературознавства.....	18
2.2. Семантичні особливості китайських літературознавчих термінів.....	21
Висновки до Розділу 2	26
ВИСНОВКИ.....	27
АНОТАЦІЯ.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	29

ВСТУП

Інтенсивне поповнення словникового складу різних мов за рахунок термінів спричинило бурхливий розвиток напрямів, в межах яких вивчаються мови для спеціальних цілей, що зумовило появу термінознавства – комплексної лінгвістичної дисципліни, яка вивчає спеціальну лексику з точки зору її типології, походження, форми, змісту (значення) і функціонування, а також використання, впорядкування і створення. Поява самостійних термінознавчих дисциплін у кінці ХХ – на початку ХХІ ст. свідчить про перетворення термінознавства з комплексної науки до комплексу взаємопов'язаних наукових дисциплін. Тож на сьогоднішній день все більше лінгвістів звертаються до вивчення вузькогалузевої термінології.

Актуальність такого роду досліджень визначається насамперед необхідністю глибокого аналізу термінів, що використовуються у професійній комунікації між фахівцями у найрізноманітніших сферах, у тому числі й у літературознавчій. Окрім того, варто відзначити, що наразі й досі не існує достатньої кількості ґрунтовних досліджень термінології китайського літературознавства, натомість вчені активно вивчають спортивні, економічні та юридичні терміни сучасної китайської мови.

Метою курсової роботи є визначення структурно-семантичних особливостей китайської літературознавчої термінології.

Відповідно до мети дослідження в роботі поставлено такі **завдання**:

- визначити теоретичні засади вивчення сучасної китайської термінології;
- дослідити особливості структури термінологічних одиниць у сучасній китайській мові;
- проаналізувати структурні особливості термінології китайського літературознавства;
- дослідити семантичні особливості сучасних китайських літературознавчих термінів.

Об'єкт дослідження – китайська літературознавча термінологія.

Предмет дослідження – структурно-семантичні особливості китайської літературознавчої термінології.

Матеріал роботи становлять 58 літературних термінів, відібраних зі словників «Китайська мова онлайн» (Китайська мова онлайн) та «Мультитран» (Мультитран).

Специфіка теми, завдань і матеріалу роботи зумовили комплексний підхід до вибору таких **методів дослідження**, як загальнонаукові методи (індукція та дедукція, аналіз та синтез), та методи лінгвістичного аналізу, як-от структурно-семантичний аналіз термінів китайського літературознавства.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що нами вперше було здійснено спробу комплексного аналізу структурно-семантичних особливостей термінології китайського літературознавства.

Практичне значення одержаних результатів роботи полягає в тому, що отримані результати можуть використовуватись студентами при підготовці до занять (семінарських і практичних) з теорії та практики китайського термінознавства, написанні рефератів, курсових і дипломних робіт, виконанні студентських наукових досліджень з проблем дослідження китайської термінології під час проходження різних форм навчальної практики, а також в можливості їхнього застосування в процесі викладання навчальної дисципліни «Лексикологія китайської мови».

Структура роботи. Курсова робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, анотації та списку використаної літератури.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ КИТАЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

1.1. Дослідження термінології у сучасній китайській лінгвістиці

Китай – це країна давньої цивілізації. Ще у стародавні часи китайська наука і техніка досягли небувалих успіхів. При цьому виникала необхідність правильно називати певні предмети чи поняття, що викликало становлення термінологічних традицій. При цьому, якщо говорити саме про літературну термінологію, то її формування сягає коріннями у глибоке минуле, адже література Китаю – одна із найдавніших у світі. Найперші пам'ятки про неї датуються XIII століттям до н.е., і протягом наступних століть китайська література зберігала свою наступність, яку не змогли перервати жодні потрясіння чи іноземне втручання. «Ця культура і за нею література Китаю на відміну багатьох світових літератур ніколи не знищувалася, на жодний історичний момент не припинилася, а, навпаки, весь час розвивалася» (Мурашевич, 2013: 20).

Тож, на нашу думку, питання щодо вивчення китайської літературознавчої термінології є доволі актуальним, адже, як казав Конфуцій, «без термінології немає знання» («没有术语就没有知识») (Мурашевич, 2013: 65), тому не знаючи основи, не можна стати кваліфікованим лінгвістом.

Розглянемо у цьому підрозділі, що ж ми називаємо термінологією та терміном, а також назвемо характерні особливості термінів.

Термінологія складає частину спеціальної лексики, до якої відносять слова та словосполучення, що позначають предмети та поняття різноманітних сфер професійної діяльності людини і не є загальноповсюдними. Всебічне вивчення спеціальної лексики як основної складової мови для спеціальних цілей починається у XX столітті. Термінологія як важлива частина спеціальної лексики активно досліджується з початку XX ст. Стає очевидним, що це особлива галузь лексики, система, що організована по своїм законам та яка потребує своїх методів та прийомів вивчення (Остапенко, Політикін, 2015: 72).

Термінологія – це сукупність термінів, що використовуються в певній галузі наукового знання чи професійній діяльності для позначення її фахових понять (Попович, Бялик, 2020: 206).

Б. Головін та Р. Кобрін дають таке визначення поняття термінології: «це співвіднесена із професійною сферою діяльності (галуззю знання, техніки, управління, культури) сукупність термінів, які пов'язані один з одним на понятійному, лексико-семантичному, словотворчому та граматичному рівнях» (Головін, Кобрін, 1987: 5)

К. Авербух пропонує таке визначення: «термінологія – це система знаків певної спеціальної сфери діяльності, що ізоморфна системі її понять, та обслуговує її комунікативні потреби. Терміносистема – це термінологія, у якій експліцитно представлені її системні властивості» (Авербух, 1986: 46).

Термінологія – одна із лексичних систем мови, яка досить швидко змінюється, що обумовлено тим фактом, що з кожним днем з'являється все більше нових спеціальних слів – термінів для позначення будь-яких спеціальних об'єктів, процесів або явищ. Ці слова стають невід'ємною частиною життя спеціалістів, а потім і, у деяких випадках, частиною повсякденного життя (Cabre, 1999).

Різноманітні джерела вказують на те, що термінологія – це не просто набір термінів, а система мовних одиниць. Основна мета термінології полягає у формуванні визначення новому терміну чи новому поняттю, яке з'явилося у мові (Cabre, 1999).

Термінологія, як систематичний набір термінів, обмежує і вербально закріплює систему понять тієї чи іншої галузі знання. На думку О. Реформатського, «термінології та терміни, як їх складові частини, є інструментом, за допомогою якого формуються наукові теорії, закони, принципи, положення», тобто «у термінах відображається соціально організована дійсність, тому вони мають соціально обов'язковий характер» (Карабан, 2004: 76).

Ю. Попович та В. Бялик називають такі вимоги до термінології:

- має базуватися на системі наукових понять тієї галузі чи сфери, яку обслуговують її одиниці;

- ознаки чи поняття, що термінуються, необхідно виокремлювати, базуючись на класифікаційних схемах;

- терміни, що належать до однієї терміносистеми, мають відображати спільність термінованих понять та їх специфічність (Попович, Бялик, 2020: 207).

Незважаючи на значну кількість досліджень, що присвячені термінам, однією із основних проблем осмислення та вивчення терміну як лінгвістичної категорії у вітчизняній лінгвістиці є його визначення. За період вивчення особливостей терміну та термінології накопичилася значна кількість визначень поняття «термін». А. Суперанська пояснює існування різноманітних трактувань поняття «термін» перш за все тим фактом, що «...у представників різних дисциплін воно пов'язане зі своїми особливими поняттями і уявленнями, має нерівний об'єм змісту і визначається по-своєму» (Стацюк, 2016: 112) Так, у науковій сфері термін є основною лексичною одиницею, що позначає спеціальні поняття.

О. Реформатський вважає, що терміни – це «спеціальні слова, котрі обмежені особливим призначенням. Слова, які прагнуть бути однозначними, як точне вираження понять та назви речей» (Стацюк, 2016: 113)

І. В. Арнольд констатує, що термін – це «слово чи словосполучення, яке позначає поняття спеціальної галузі знань, науки чи культури» (Арнольд, 1991: 85). Д. Розенталь та М. Теленкова дають нам таке визначення терміну: «Термін – це слово чи словосполучення, яке точно позначає яке-небудь поняття, що застосовується в науці, техніці, мистецтві. На відміну від слів загальноновживаних, котрі часто бувають багатозначними, терміни, як правило, однозначні і позбавлені експресії» (Остапенко, Політикін, 2015: 73)

Я. Климовицький дає наступне визначення терміну: «слово (чи словосполучення), мовний знак якого поєднаний (пов'язаний) з відповідним поняттям в системі понять конкретної галузі науки чи техніки» (Панько, Кочан, Мацюк, 1994: 35).

Виключно ёмко визначає поняття «термін» А. Герд: «одиниця якої-небудь конкретної природної чи штучної мови (частіше слово або словосполучення), яка існувала раніше чи була спеціально створена та має спеціальне термінологічне

значення, що виражене або у словесній формі, або у тому чи іншому формалізованому вигляді і достатньо точно та повно відображає основні, істотні на певному рівні розвитку науки, ознаки існуючого наукового поняття» (Герд, 1991: 4).

О. Ахманова та В. Даниленко, характеризуючи термін, підкреслюють його дефінітивність та подають наступні визначення: «термін – особливе слово чи словосполучення спеціальної сфери вживання, що слугує для точного вираження спеціальних понять та засноване на дефініції»; «термін – слово (або словосполучення) спеціальної сфери вживання, яке є найменуванням наукового чи виробничо-технологічного поняття та яке потребує дефініції» (Ахманова, 1996: 73).

В. Даниленко вважає термін «єдиною, окремою, самостійною одиницею найменування». У своїй монографії, що присвячена термінологічній лексиці російської мови, вона наводить 19 визначень поняття «термін» із різноманітних наукових джерел, що відносяться до 40 – 70 років ХХ ст., відмічаючи також, що «наведені поняття...складають лише незначну частину загального числа визначень, що існують практично у кожному дослідженні, яке стосується спеціальної лексики» (Стацюк, 2016: 113)

Інші вчені при визначенні терміну чітко співвідносять його зі сферою функціонування. Так, С. Гринев називає термін «номінативною лексичною одиницею (словом або словосполученням) спеціальної мови, що застосовується для точного найменування спеціальних понять» (Гринев-Гриневиц, 2008).

Для М. Марусенко, термін – це номінативна група, що пов'язана з певним науково-технічним поняттям, належить певній сукупності текстів та виражає стійкий комплекс ознак поняття (Остапенко, Політикін, 2015: 72).

І. Квитко, визначаючи термін, перераховує його основні характеристики: термін – це «слово чи словесний комплекс, що вступає у системні відношення з іншими словами чи словесними комплексами і утворює разом з ними у кожному конкретному випадку і в певний час замкнену систему, яка відрізняється високою інформативністю, однозначністю, точністю та експресивною нейтральністю» (Стацюк, 2016: 113).

На думку О. Пономаріва, термін – це «одиниця історично сформованої термінологічної системи, що визначає поняття та його місце у системі інших понять, виражається словом або словосполученням, слугує для спілкування людей, пов'язаних єдністю спеціалізації, належить до словникового складу мови та підпорядковується її законам» (Пономарів, 2000: 91).

Численні суперечки викликає також і проблема визначення місця термінології у складі мови. Існує дві основні точки зору на це питання:

- прихильники нормативного підходу (Д. Лотте, Л. Капанадзе, Н. Котелова, Е. Толікіна, А. Косов та ін.), виводячи термінологію із складу загальнонаціональної мови, приходять до висновку про штучність терміну як спеціальної одиниці та розглядають термінологію як систему штучно створених знаків. При цьому до терміну висуваються такі вимоги: фіксований зміст (визначеність); точність; однозначність; відсутність синонімів; стислість та ін.;

- інші вчені – прихильники дескриптивного підходу (Н. Кузькін, А. Мойсеєв, Р. Будагов, Р. Кобрін, В. Даниленко, Б. Головін та ін.) – визнають термінологію складовою частиною лексики літературної мови. Вони по суті відмовляються від відмежування терміну якими-небудь формальними вимогами, підкреслюючи необхідність вивчення реальних процесів функціонування термінології (Головін, Кобрін, 1987).

За словами Г. Винокура, «терміни – це не особливі слова, а тільки слова з особливими функціями... У ролі терміну може виступати будь-яке слово, як би це не було тривіально» (Остапенко, Політикін, 2015: 73). Як відмічає В. Даниленко, «термінологія розцінюється як підсистема загальнолітературної мови, тобто термінологія знаходиться в межах загальнолітературної мови, на правах самостійного «сектору». Таке «адміністративно-територіальне» положення термінології обумовлює, з однієї сторони, обов'язковість для неї загальних тенденцій розвитку загальнолітературної мови, а з іншої сторони, невідому свободу, самостійність у розвитку термінології і навіть можливість впливу її на розвиток загальнолітературної мови» (Стацюк, 2016: 114).

У сучасному термінознавстві висувається ряд важливих вимог, котрим повинен відповідати термін:

- однозначність;
- точність;
- відповідність нормам літературної мови;
- стислість;
- відсутність емоційності та експресивності;
- вмотивованість;
- системність тощо (Циткіна, 2003: 65).

Вказані умови є вимогами до терміну в ідеалі, однак на практиці виявляються терміни, які їм не відповідають, проте успішно обслуговують понятійні цілі.

Лінгвіст Є. Скороходько висунув такі вимоги до термінів:

- термін має бути абсолютно однозначним, виражаючи у будь-якому контексті лише якесь одне поняття;
- формальна структура термінів повинна виражати зв'язки між поняттями, що допоможе у випадку знаходження у текстах інформації про ті класи предметів, які прямо ніде не названі;
- має передбачатися можливість формальних перетворень термінів з метою отримання нових найменувань для позначення новоутворених понять;
- має бути передбачена можливість автоматичного перекладу термінів з природних мов інформаційними і навпаки;
- термін має бути коротким (Циткіна, 2003: 67)

Натомість Р. Стацюк, узагальнюючи підходи вчених до характерних особливостей термінів, висуває до них такі вимоги:

- точність та однозначність;
- дефінітивність;
- системність;
- номінативність;
- стилістична нейтральність;

- вмотивованість (та кількість інформації, що була включена до внутрішньої форми та знайшла своє відображення у відповідному значенні лексичної одиниці) (Стацюк, 2016: 113-115).

Отже, термін – це слово або словосполучення, котре співвіднесене зі спеціальним поняттям, явищем чи предметом у системі певної галузі знань. Важливими ознаками термінів вважаються точність, системність, однозначність, відповідність літературним нормам, номінативність, стилістична нейтральність та вмотивованість.

1.2. Структура термінологічних одиниць у сучасній китайській мові

Як ми вже говорили у попередньому підрозділі курсової роботи, до термінологічної лексики сучасної китайської мови (术语) відносять слова, що виражають спеціальні поняття. Ці слова позначають предмети, явища, процеси, що мають відношення до тієї чи іншої сфери наукового знання, або ж до конкретної галузі науки, техніки чи культури.

У загальному, з точки зору форми терміни поділяються на:

- терміни-слова (однослівні терміни);
- терміни-словосполучення (Головін, Кобрін, 1987: 70).

Терміни-слова поділяються на:

- кореневі, основа яких співпадає з коренем;
- афіксальні, основа яких має корінь та афікс;
- складні, основа яких має декілька корневих морфем (Головін, Кобрін: 1987: 76)

Терміни-словосполучення, у свою чергу, поділяються на двослівні, трьохсловні та багатослівні (Головін, Кобрін, 1987: 76).

За ступенем абстракції названого терміном поняття виокремлюються:

- теоретичні терміни, значення яких відрізняється більш абстрактно-умоглядним характером;

- емпіричні терміни (терміни-спостереження), значення яких має більш конкретно-предметний характер (Циткіна, 2003: 70).

З точки зору семантичної (змістовної) структури виокремлюються однозначні (моносемічні) та багатозначні (полісемічні) терміни, а також вмотивовані та невмотивовані терміни. Серед вмотивованих можна виокремити частково вмотивовані терміни, значення яких тільки частково пояснюється значеннями слів, від яких вони утворені, чи з'ясована тільки частина елементів їх структури (Циткіна, 2003: 71).

За сферою використання виокремлюються:

- універсальні (для багатьох споріднених галузей);
- унікальні (для однієї області знань);
- концептуально-авторські терміни (Пономарів, 2000: 99)

Залежно від ступеня спеціалізації значення, Т. Панько поділяє терміни на три основні групи (Панько, Кочан, Мацюк, 1994: 33):

1. Загальнонаукові терміни, тобто терміни, які вживаються практично в усіх галузевих термінологіях. До цієї категорії відносять і загальнотехнічну термінологію.

2. Міжгалузеві терміни – це терміни, що застосовуються у кількох споріднених або й різних галузях. Так, наприклад, літературознавча наука має термінологію, споріднену із психологічними або мистецькими науками.

3. Вузькогалузеві терміни – це терміни, що характерні лише для певної галузі.

Згідно із думкою А. Семенас, у сучасній китайській мові існує п'ять моделей словоскладання – атрибутивна, копулятивна, дієслівно-об'єктна, дієслівно-результативна, суб'єктно-предикативна. У загальному, словоскладанням у лінгвістиці називають утворення нових слів шляхом об'єднання в одному слові декількох (двох або більше) слів або основ.

Тож розглянемо названі вище моделі більш детально:

1. Атрибутивний тип. При такому словоскладанні, один із компонентів визначає другий, внаслідок чого між ними утворюються видо-родові відносини.

2. Копулятивний тип із рівноправними (синонімічними, або антонімічними) компонентами.

3. Дієслівно-об'єктний тип. Модель словотвору, у якій перший компонент позначає дію, спрямовану на другий компонент.

4. Дієслівно-результативний, коли другий компонент позначає результат дії, виражений першим компонентом.

5. Суб'єктно-предикативний тип. Модель словотвору, у якій перший компонент означає суб'єкт, а другий компонент його дію чи стан (Семенас, 2007).

Відмінність термінів вказаних груп полягає в особливостях їх утворення та типами відносин між компонентами. Так, згідно з копулятивною моделлю словотвору, складаються рівнозначні компоненти, а за атрибутивною моделлю – компоненти в яких перший визначає другий, внаслідок чого між ними утворюються видо-родові відносини.

Отже, можемо сказати, що за структурними характеристиками термінологія у китайській мові поділяється на два види: терміни-слова та терміни-словосполучення. При цьому, терміни-словосполучення поділяються на двослівні, трьохсловні та багатослівні.

Висновки до Розділу 1

Таким чином, термінологія – це сукупність термінів, які застосовуються у певній галузі знань. А терміном ми називаємо деяке слово, чи словосполучення, що позначає поняття, котре вживається у науці, техніці, культурі чи мистецтві.

Термін повинен відповідати ряду вимог, а саме: однозначність, точність, стислість, вмотивованість, системність, а також не містити характеристик емоційності та експресивності.

За структурою терміни бувають: однословні та терміни-словосполучення. Залежно від наукової спеціалізації, терміни поділяються на: загальнонаукові, міжгалузеві та вузькогалузеві.

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КИТАЙСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

2.1. Структурні особливості термінології китайського літературознавства

Дослідивши у попередньому розділі курсової роботи специфіку структури термінологічних одиниць у сучасній китайській мові, ми візьмемо за основу класифікацію надану Б. Головіним: терміни-слова і терміни-словосполучення (Головін, Кобрін, 1987).

Тож розподілимо терміни сучасного китайського літературознавства за цими групами.

До термінів-слів відносяться лише два:

诗 – поезія;

韵 – римування.

До термінів-словосполучень ми віднесли такі:

Двослівні:

传奇 – легенда;

俚语 – сленг;

别名 – псевдонім;

口语 – народнорозмовна мова;

史诗 – епос;

寓言 – алегорія;

寓言 – байка;

对白 – діалог;

情节 – сюжет;

戏仿 – пародія;

戏剧 – драма;

成语 – ідіома;

文学 – література;

方言 – діалект;

格言 – афоризм;

神话 – міф;

篇章 – текст;

行话 – жаргон;

谐剧 – комедія;

谜语 – загадка;

隐喻 – метафора;

韵律 – ритм.

Трьохслівні:

修辞格 – стилістичні фігури;

北方话 – північний діалект;

地方话 – наріччя;

外来词 – запозичення;

夸张法 – гіпербола;

惯用语 – арго;

打花格 – дахуаге (ритмічна фігура у віршах або ритмічній прозі);

扬抑格 – хорей;

故事诗 – поема;

文艺学 – літературознавство;

普通话 – китайська літературна мова;

民间故 – фольклор;

洋泾浜 – піджин (спрощена мова);

编年史 – літопис;

著作家 – автор;

讽刺性 – іронія;

语文学 – філологія;

阿尔戈 – арго.

Багатослівні:

世界图像 – мовна картина світу;

主人公的性格 – характер головного героя;

作者风格 – авторський стиль;

委婉词语 – евфемізм;

扬抑抑格 – дактиль;

抒情主人公 – ліричний герой;

抒情叙事性体裁 – ліро-епічний жанр;

抒情散文 – лірична проза;

抒情类作品 – лірика;

文学主人公 – літературний герой;

文学体裁 – літературний жанр;

极言其小 – літота;

民族形象 – етнічний образ;

艺术文学 – художня література;

讽刺作品 – сатира;

语言标准 – мовна норма.

Підсумуємо викладене вище за допомогою діаграми (рис. 1.1). Як видно з рисунку, найбільше у сучасній китайській літературній термінології вживається двослівних термінів (38%), дещо менше трьохслівних (31%) та багатослівних (27,5%), найменше – однослівних термінів (3,5%).

Структурні особливості термінів китайського літературознавства

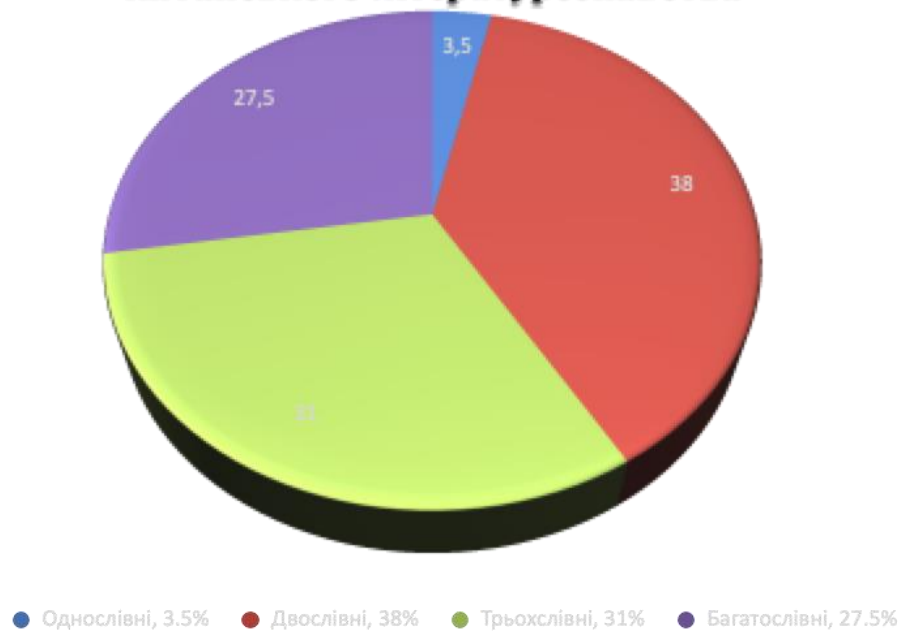

Рис. 1.1. Структурні особливості сучасних китайських літературних термінів

2.2. Семантичні особливості китайських літературознавчих термінів

Із точки зору семантики, ми розподілили наявні терміни на три групи:

- загальні (ті, що в цілому стосуються літературознавчої науки);
- терміни, що позначають літературні жанри;
- терміни, що вказують на різновиди мови чи специфічну мову певних груп

людей.

Так, до загальних термінів ми віднесли такі:

世界图像 – мовна картина світу;

主人公的性格 – характер головного героя;

作者风格 – авторський стиль;

修辞格 – стилістичні фігури;

别名 – псевдонім;

外来词 – запозичення;

夸张法 – гіпербола;
委婉词语 – евфемізм;
寓喻 – алегорія;
对白 – діалог;
情节 – сюжет;
成语 – ідіома;
打花格 – дахуаге (ритмічна фігура у віршах або ритмічній прозі);
扬抑抑格 – дактиль;
扬抑格 – хорей;
抒情主人公 – ліричний герой;
抒情散文 – лірична проза;
抒情类作品 – лірика;
文学 – література;
文学主人公 – літературний герой;
文艺学 – літературознавство;
极言其小 – літота;
格言 – афоризм;
民族形象 – етнічний образ;
篇章 – текст;
艺术文学 – художня література;
著作家 – автор;
语文学 – філологія;
语言标准 – мовна норма;
谜语 – загадка;
隐喻 – метафора;
韵 – римування;
韵律 – ритм.

До термінів, що стосуються літературних жанрів відносяться:

传奇 – легенда;

史诗 – епос;

寓言 – байка;

戏仿 – пародія;

戏剧 – драма;

抒情叙事性体裁 – ліро-епічний жанр;

故事诗 – поема;

文学体裁 – літературний жанр;

民间故 – фольклор;

编年史 – літопис;

神话 – міф;

讽刺作品 – сатира;

讽刺性 – іронія;

诗 – поезія;

谐剧 – комедія.

У свою чергу, до термінів, що вказують на різновиди мови чи специфічну мову певних груп людей відносяться такі:

俚语 – сленг;

北方话 – північний діалект;

口语 – народнорозмовна мова;

地方话 – наріччя;

方言 – діалект;

普通话 – китайська літературна мова;

洋泾浜 – піджин (спрощена мова);

行话 – жаргон;

阿尔戈; 惯用语 – арго.

Семантичні особливості термінології китайського літературознавства

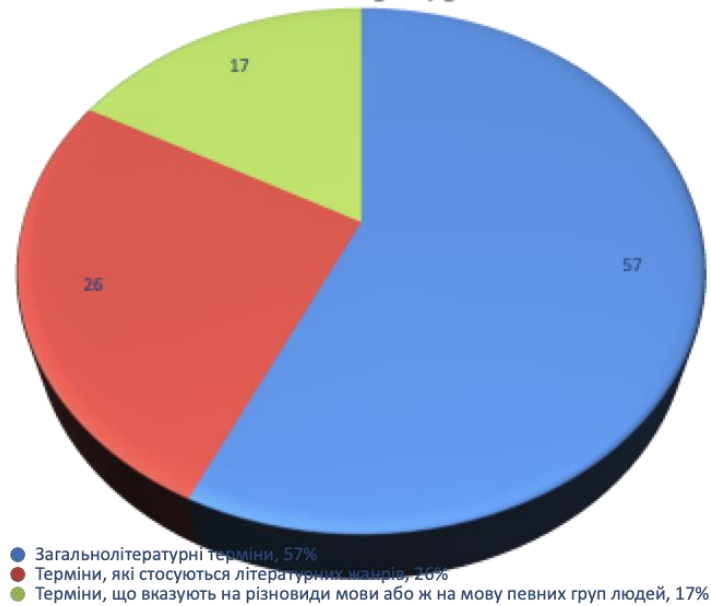

Рис. 1.2. Семантичні особливості сучасних китайських літературних термінів

Таким чином, проаналізувавши семантичні особливості термінології китайської літературознавчої науки, ми побачили, що її можна розділити на три тематичні групи:

- загальні (ті, що в цілому стосуються літературознавчої науки);
- терміни, що позначають літературні жанри;
- терміни, що вказують на різновиди мови чи специфічну мову певних груп людей.

При цьому, можна побачити, що найбільша кількість аналізованих термінів відноситься саме до першої групи – 57%, тоді як другу та третю групи склали відповідно 26% та 17% від загальної кількості літературознавчої термінології.

Висновки до Розділу 2

Таким чином, проаналізувавши структурні особливості китайських літературознавчих термінів, ми побачили, що найбільше у цій сфері вживається

двослівних термінів (38%), дещо менше трьохслівних (31%) та багатослівних (27,5%), найменше – однослівних термінів (3,5%).

Дослідивши семантичні особливості термінології китайської літературознавчої науки, ми побачили, що її можна розділити на три тематичні групи: загальні (ті, що в цілому стосуються літературознавчої науки); терміни, що позначають літературні жанри; терміни, що вказують на різновиди мови чи специфічну мову певних груп людей. При цьому, можна побачити, що найбільша кількість аналізованих термінів відноситься саме до першої групи (більше половини –57%).

ВИСНОВКИ

Отже, під час написання курсової роботи нами було проаналізовано наукову літературу з проблеми дослідження, та сформовані основні теоретичні положення щодо вивчення сучасної китайської термінології. Так, поняттям «термін» ми вважаємо слово або словосполучення, котре співвіднесене зі спеціальним поняттям, явищем чи предметом у системі певної галузі знань. У свою чергу, термінологія – це сукупність термінів у конкретній галузі знань. Важливими ознаками термінів вважаються точність, системність, однозначність, вмотивованість, стислість та відповідність літературним нормам.

За структурою, терміни поділяються на однослівні та терміни-словосполучення (двослівні, трьохслівні, багатослівні). Залежно від наукової спеціалізації, терміни бувають загальнонауковими, міжгалузевими та вузькогалузевими.

Проаналізувавши структурні особливості китайських літературознавчих термінів, ми виявили, що найбільше у цій сфері вживається двослівних термінів (38%), дещо менше трьохслівних (31%) та багатослівних (27,5%), найменше – однослівних термінів (3,5%).

Дослідивши семантичні особливості термінології китайської літературознавчої науки, ми побачили, що її можна розділити на три тематичні групи: загальні (ті, що в цілому стосуються літературознавчої науки); терміни, що позначають літературні жанри; терміни, що вказують на різновиди мови чи специфічну мову певних груп людей. При цьому, можна побачити, що найбільша кількість аналізованих термінів відноситься саме до першої групи (більше половини –57%).

论文摘要

课程题目：“中国文学研究术语的结构和语义特征”。研究的主题是中国文学研究术语的结构和语义特征。写这篇论文的目的是分析中国文学学术术语的结构和语义特征。

在撰写课程时，我们总结了“术语”和“术语”等概念，引用了术语必须满足的基本要求，并考虑了现代中国术语的结构特征。

在实践部分，我们分析了中国文学研究术语的结构和语义特征，发现二词和三词术语以及与一般文学科学相关的术语是最常见的。同时，从所选术语的总数中，我们又挑出了两个主题组：命名主要文学体裁的术语和与语言变体相关的术语。

关键词：术语，文学学术术语，术语，中国文学研究，术语的结构和语义特征。

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Авербух, К. Я. (1986). Терминологическая вариантность: Теоретический и прикладной аспекты. Вопросы языкознания.
2. Арнольд, И. В. (1991). Основы научных исследований в лингвистике. Высшая школа.
3. Ахманова, О. С. (1996). Экстралингвистические и внутрilingвистические факторы в функционировании и развитии языка. Теоретические проблемы современного советского языкознания.
4. Болтухин, С. Ю. (2018). Структурно-семантические особенности китайской спортивной терминологии (на материале силовых видов спорта). Евразийский научный журнал. Филологические науки.
5. Герд, О. С. (1991). Значение термина и научное знание. Научно-техническая информация.
6. Головин, Б. М., & Кобрин, Р. Ю. (1987). Лингвистические основы учения о терминах. Высшая школа.
7. Гринев-Гриневиц, С. В. (2008). *Введение в терминоведение*. Академія.
8. Карабан, В. І. (2004). Переклад англійської наукової і технічної літератури. Нова книга.
9. *Китайська мова онлайн. словник.* (б. д.). <https://www.chine-culture.com/uk/китайський/китайський-словник.php>.
10. Козоріз, О. (2012). Явище полісемії у юридичній термінології сучасної китайської мови. Східний світ.
11. Козоріз, О. (2014). Терміни-синоніми у юридичній термінології сучасної китайської мови. Вісник Львівського університету. Серія філологічна.
12. *Мультитран. Китайський словник.* (б. д.). <https://www.multitran.com/m.exe?a=223&11=17&12=17&mainlangs=1∓alllangs=0>.
13. Мурашевич, К. Г. (2013). *Вступ до китайської філософії: Навч. посібник*. Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет».

14. Нечипоренко, Б. Ю., & Стрельцова, К. О. (2014). Економічна термінологія сучасної китайської мови як об'єкт дослідження. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету.

15. Остапенко, С. А., & Політикін, В. П. (2015). Термін як об'єкт перекладознавчих студій у сфері фінансів. Наукові праці. Філологія. Мовознавство.

16. Панько, Т. І., & Кочан, І. М. (1994). *Українське термінознавство*. Світ.

17. Пономарів, О. Д. (2000). Стилїстика сучасної української літературної мови.

18. Попович, Ю. В., & Бялик, В. Д. (2020). *Поняття термінології та терміносистеми в сучасній лінгвістиці*. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації.

19. Семенас, А. Л. (2007). Лексика китайського язика.

20. Стацюк, Р. В. (2016). Основні підходи до визначення поняття «термін» у сучасній лінгвістичній науці. Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія: Філологічні науки. Мовознавство.

21. Циткіна, Ф. А. (2003). Термінологія й переклад. ВЛП.

22. Cabré, M. T. (1999). *Terminology: Theories, methods and applications*. John Benjamins Publishing.